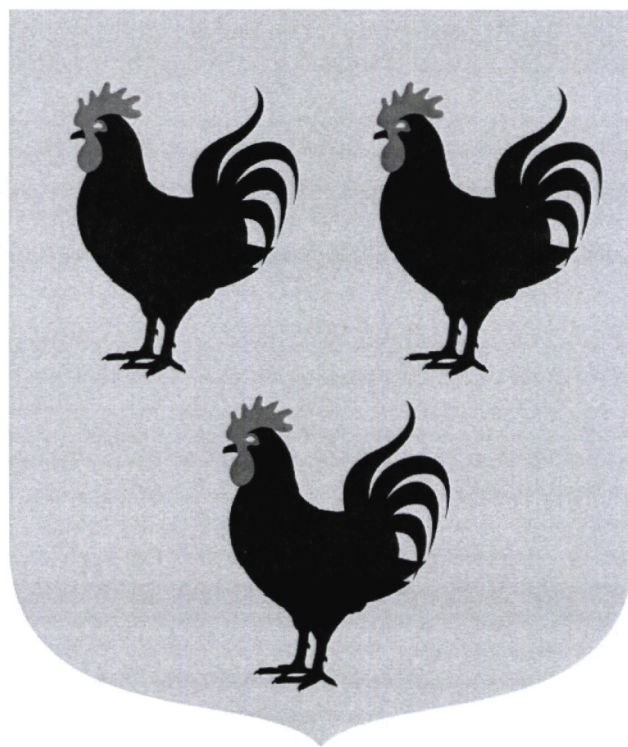

Notitie personen met verward gedrag

Woudenbergse integrale aanpak

Gemeente Woudenberg

Inleiding

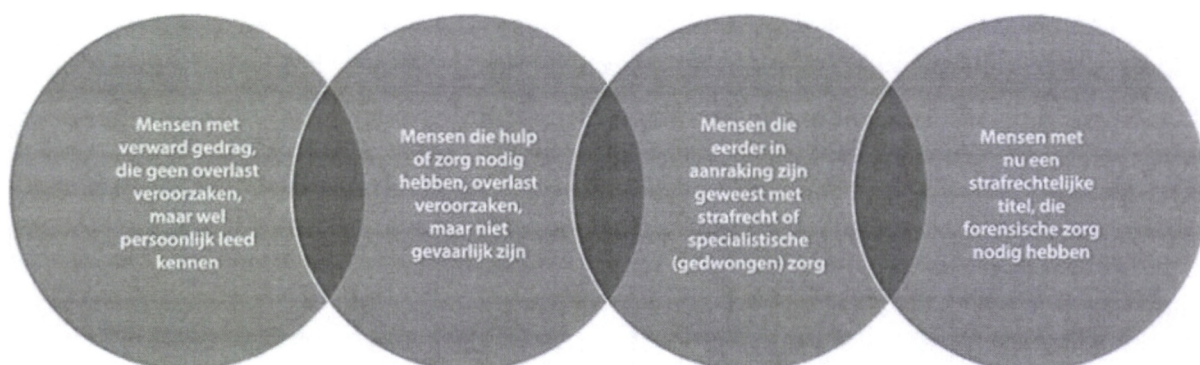
De minister van VWS heeft op 30 juni 2015, hierin gesteund door de minister van VenJ, de VNG en de Tweede Kamer, de dringende wens geuit dat gemeenten een sluitende aanpak rond personen met verward gedrag organiseren. Hiertoe is op 3 september 2015 het landelijk Aanjaagteam Personen met Verward Gedrag aangesteld om te zorgen dat gemeenten dit ook doen. Dit team heeft een aanzet gegeven voor de praktische invulling van het begrip sluitende aanpak door negen bouwstenen aan te reiken en zeven aanbevelingen te doen over hoe dit verder op te pakken. Per oktober 2016 is het landelijk aanjaagteam opgevolgd door het Schakelteam Personen met Verward Gedrag.

Dit document beschrijft de sluitende aanpak van de gemeente Woudenberg. In deze aanpak wordt de lokale situatie, evenals de landelijke en regionale context geschetst. Veel van de aanpak is al verankerd in bestaand beleid. Aanvullend zijn ook nieuwe zaken opgenomen.

Landelijk Aanjaagteam verwarde personen

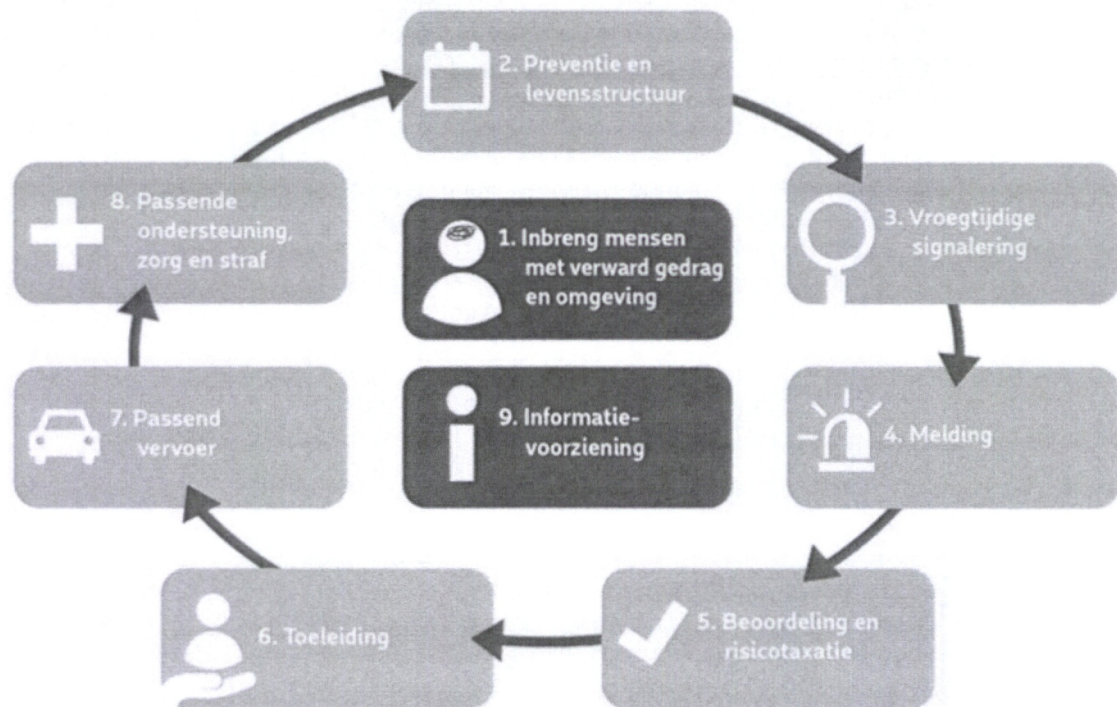
In haar eindrapportage stelt het Aanjaagteam een aanpak voor die zoveel mogelijk aansluit bij de leefwereld en het perspectief van verwarde mensen en hun omgeving. De mensen waar het om gaat staan centraal en horen bij zowel beleidsbepaling als in de uitvoering mee te doen. Daarbij zijn signalen van ervaringsdeskundigen, familieleden en naasten cruciaal. Verwardheid is een breed begrip. Het is veelvoorkomend dat (beginnend) verward gedrag wordt veroorzaakt door meerdere problemen. Psychoses en verslavingen komen vaak voor, verstandelijke of andere beperkingen en verwardheid kunnen samengaan en soms is er sprake van strafrechtelijke overtredingen of misdrijven. In deze laatste gevallen is er behalve zorg ook extra aandacht nodig om ervoor te zorgen dat personen met verward gedrag geen gevaar vormen voor zichzelf of hun omgeving.

Het Aanjaagteam hanteert dus een brede definitie van verwardheid: *"Het gaat om mensen die grip op hun leven (dreigen te) verliezen, waardoor het risico aanwezig is dat zij zichzelf of anderen schade berokkenen. Dit verlies kan eenmalig of chronisch zijn"*. De gemeente Woudenberg omarmt deze brede definitie en heeft deze sluitende aanpak gericht op bovenstaande doelgroep.

De negen bouwstenen

De door het Aanjaagteam aanbevolen negen bouwstenen geven aan wat minimaal nodig is voor een sluitende aanpak, vanuit het perspectief van mensen met verward gedrag én de samenleving. De bouwstenen sluiten aan bij de verschillende fasen waarvan sprake kan zijn als iemand verward is. Ze hangen onderling samen en hebben effect op elkaar. In onderstaand schema worden de negen bouwstenen en hun samenhang weergegeven.

Voor de totstandkoming van een sluitende aanpak zijn vier elementen van belang:

1. Integrale persoonsgerichte aanpak; de aanpak sluit aan bij de behoefte van de persoon met verward gedrag. Het netwerk van naasten wordt zoveel mogelijk betrokken.
2. Van systeemwereld naar leefwereld; denken en werken vanuit de leefwereld van de verwarde persoon én de samenleving.
3. Heldere regie en eigenaarschap; de cliënt heeft de regie over eigen aanpak.
4. Preventie en vroeg signalering centraal; personen met (beginnend) verward gedrag zo vroeg mogelijk ondersteunen op alle levensgebieden. Dit betekent ook dat er preventieve activiteiten aanwezig moeten zijn om verward gedrag te voorkomen.

Ambitie - Visie

Alle inwoners van Woudenberg met verward gedrag en hun omgeving (netwerk en in de fysieke leefomgeving) krijgen passende ondersteuning die zij of hun omgeving nodig hebben.

Doel

Het doel van de samenwerking met cliënten, hun naasten, netwerk (bijvoorbeeld betrokken burens of maatje), zorgverzekeraar, Wmo- en GGZ partners, woningbouwcorporaties en de veiligheidsketen is: Vanuit een gedeelde visie op het bieden van goede ondersteuning:

1. Een goede preventieve structuur ontwikkelen voor mensen met psychiatrische problemen.
2. Een sluitende aanpak tot stand brengen voor ondersteuning van mensen met verward gedrag.

Proces

Om inzichtelijk te maken wat er al gebeurt en wat er nog ontbreekt, is er gebruikt gemaakt van de bouwstenen van het landelijke schakelteam voor de aanpak van mensen met verward gedrag.

Om een sluitende aanpak te realiseren wordt zoveel mogelijk aangesloten bij wat al is georganiseerd voor ondersteuning en veiligheid: voorzieningen/(werk)processen/samenwerkingsafspraken etc.

Aantallen

Het is moeilijk om cijfers aan de doelgroep te koppelen. Er zijn enkele indicatoren die een indruk geven van de aantallen personen met verward gedrag in Woudenberg.

Zo gaan landelijke rapportages veelal uit van de zogenaamde E33-meldingen bij de politie. Deze meldingen zijn echter multi-interpretabel en dus niet altijd representatief. Uit meerdere studies (o.a. Flevoland, Rotterdam) blijkt bijvoorbeeld dat bij slechts 25-50% van de E33 meldingen daadwerkelijk een verward en/of overlastgevend persoon betrokken was. De cijfers gaan over het aantal incidenten, niet over de ernst en aard noch over unieke personen. Eenzelfde persoon kan zorgen voor meerdere registraties en bij één registratie kunnen ook meerdere personen betrokken zijn. Personen die in verwarde toestand een strafbaar feit pleegden zitten er niet bij evenals (poging tot) suicide. In Woudenberg zien wij ook een stijging van het aantal E33 meldingen bij de politie. In 2016 zijn er 31 meldingen gedaan en in 2017 54 meldingen.

Het RIVM onderzoekt binnen de regio Utrecht de aard en omvang van het vraagstuk van de stijging. De analyse richt zich onder meer op het aantal unieke personen in de overlastregistratie van de politie.

Een andere indicator kan gevonden worden in het aantal cliënten uit Woudenberg dat volgens opgave van de zorgverzekeraar wordt behandeld voor een ernstige psychiatrische aandoening. Dat zijn er begin 2017 55. Deze cliënten verblijven in een GGZ instelling, in een instelling voor beschermd wonen of zijn thuiswonend.

Aanpak personen met verward gedrag is onderdeel van de Woudenbergse zorginfrastructuur

Vele partijen (gemeente, professionals, burgers) zijn daarnaast aan de slag gegaan met aanpakken zoals, Dementievriendelijke gemeente, Stichting Welzijn Ouderen Woudenberg met huisbezoeken en de maatschappelijke opgave, zoals deze is opgesteld voor Coöperatie De Kleine Schans, bemoeizorg, zorgtoeleiding, ambulante zorg, allen met focus op samenwerking in de wijk. Coöperatie de Kleine Schans, Vallei Wonen, FACT-teams, Leger des Heils, GGZ-centraal, bemoeizorg; allen zijn voortdurend samen met elkaar bezig de zorginfrastructuur in Woudenberg voor deze doelgroep vorm te geven.

Bouwsteen 1: inbreng mensen met verward gedrag en omgeving

De persoon bepaalt zelf mee over welke aanpak hij/zij nodig heeft en stemt hiermee in. Er wordt geluisterd naar signalen, ook die van de familie. Er is aandacht voor verschillende belevingen en bejegeningen. Oftewel de inbreng van personen met verward gedrag en hun directe omgeving (bijvoorbeeld familie) heeft een gelijkwaardige positie bij het bepalen van de (persoonsgerichte) aanpak.

De aanpak bestaat uit toeleiding naar zorg en ondersteuning, beoordeling, op- en afschalen van zorg en bepalen van de passende strafrechtelijke maatregelen waar relevant en mogelijk. Alleen als de persoon toestemming geeft, vindt er terugkoppeling aan zijn of haar directe omgeving plaats.

Wat doen we al?

Versterken van de persoon

Uitgangspunt in Woudenberg is dat samen met de cliënt een ondersteuningsplan wordt opgesteld dat aansluit bij de leefwereld van de cliënt en waarbij het netwerk zoveel als mogelijk wordt betrokken. Het ondersteuningsplan beslaat alle levensdomeinen. Indien nodig wordt ondersteuning tijdig op- of afgeschaald.

Versterken van de directe omgeving

Het Sociaal team van Coöperatie de Kleine Schans heeft een functie in het signaleren van problematiek. Dat kan gaan om mensen die zelf hulp vragen, maar ook om signalen vanuit familie of omwonenden of ketenpartners. Het sociaal team is laagdrempelig en vrij toegankelijk en gaat indien nodig op een situatie af. Bij het opstellen van het ondersteuningsplan van een cliënt is er oog voor het netwerk van een cliënt en wat zij nodig hebben voor het bieden van ondersteuning.

Begeleiding op maat; ambulant waar mogelijk en beschermd wonen waar nodig

In het beleidskader Moed Moet hebben we uitgesproken een regionale centrale toegang te organiseren om in, door en uitstroom uit Beschermd Wonen te verbeteren. Naast intramurale zorg zijn er verschillende vormen van passende begeleiding mogelijk, zoals begeleiding door het FACT team, inzet van ervaringsdeskundigen, tijdelijk verblijf of begeleiding door iemand van het Sociaal Team.

<u>Wat gaan we doen?</u>	Trekker/Actoren	Stand van zaken
Van tevoren met cliënt benoemen wat te doen als het niet meer goed met je gaat? Beschrijven in plan van aanpak (incl. veiligheidsplan evt kinderen). Het signaleringsplan maakt hier ook een onderdeel van uit. Wat kan er gesignaleerd worden en met wie mag informatie worden uitgewisseld zijn belangrijke aandachtspunten.	Trekker: Teamleider Coöperatie De Kleine Schans GZZ centraal	
Bij netwerk van huidige cliënten bekend bij ST de (signalerings)rol van hen benadrukken	Trekker: Teamleider Coöperatie De Kleine Schans	

Bouwsteen 2: preventie en levensstructuur

De bouwsteen 'Preventie en levensstructuur verwarde personen' vraagt structurele aandacht voor preventie. Dit vergt investeren in een stabiele levensstructuur (wonen, dagbesteding, (vrijwilligers)werk, financiën op orde) met daarnaast een goede verbinding tussen het sociale domein van gemeenten (Wmo en Participatiewet) en het medisch domein van de zorgverzekeraar (Zvw en Wlz). Een inclusieve en veilige wijk is daarbij een belangrijk uitgangspunt.

Wat doen we al?

Levensstructuur en dagbesteding

Waar de eerste bouwsteen zich richt op het versterken van de kwetsbare persoon zelf; richt de tweede bouwsteen zich nadrukkelijker op het sociale leven. In het dagelijkse leven is er de behoefte aan wonen en werken en sociale contacten. Dit voorziet in de benodigde levensstructuur, die ook kan helpen psychosociale problemen te voorkomen. Maar om deze levensstructuur te kunnen bereiken is vaak wat ondersteuning nodig vanuit de directe leef-, woon-en werkomgeving. Deze omgeving heeft soms ook een ondersteunings-behoefte, bijvoorbeeld als verward gedrag leidt tot woonoverlast of als er extra begeleiding op het werk nodig is. In de regionale inkoop van begeleiding en dagbesteding is daarmee rekening gehouden en in samenspraak met initiatiefnemers, sociale werkgevers en organisaties in Woudenberg kan er op elk niveau vrijwilligerswerk, dagbesteding of werkervaring worden opgedaan. Regulier betaald werk is (nog) niet altijd mogelijk voor de doelgroep.

Werk en inkomen

Het team van Coöperatie de Kleine Schans kan helpen voorzien in de behoefte aan inkomen en toeleiding naar dagbesteding, werkervaringsprojecten of werk. Een stabiele situatie met een basisinkomen, woonruimte en dagbesteding is van groot belang in het voorkomen van problemen. Coöperatie de Kleine Schans voert daarnaast de Wmo-aanvragen uit. Ook kan hier een aanvraag voor bijzondere kosten of schuldsanering worden ingediend.

Vergunninghouders

St. Vluchtelingenwerk begeleidt vergunninghouders anderhalf jaar vanaf het moment dat iemand in Woudenberg komt wonen. De begeleiding richt zich o.a. op: inrichten woning, regelen inkomen, aanvragen diverse toeslagen, inschrijven voor inburgeringslessen, inschrijven bij huisarts, kennismaken met de burens en nog veel meer. Zodra iemand een beetje gesetteld is gaan we in gesprek over de arbeidsmarkt en welke plek diegene daar op termijn in zou kunnen innemen. Zodra het taalniveau redelijk is, zetten we begeleiding richting werk in. Voor extra ondersteuning bij het leren van de Nederlandse taal kunnen vergunninghouders in het Studiecentrum terecht. Ten slotte bieden we 6 workshops aan die over de Nederlandse kernwaarden gaan.

Nazorg ex-gedetineerden

Mensen die uit de gevangenis komen, hebben recht op nazorg. Dergelijke begeleiding helpt recidive en overlast voorkomen. De gemeente is verantwoordelijk voor de nazorg aan ex-gedetineerden op de volgende leefgebieden: ID-bewijs, huisvesting, inkomen/werk/schulden en zorg. Deze wettelijke taak hebben wij belegd bij de gemeente Amersfoort. Zij vertegenwoordigen de gemeente Woudenberg ook in het Veiligheidshuis.

Voorkomen uithuiszettingen

Veel personen uit de doelgroep blijken onvoldoende in staat om hun financiën te overzien. Of om op een adequate manier met bijvoorbeeld een aanmaning om te gaan. Gemeente, Coöperatie de Kleine Schans, Vallei Wonen en schuldhulpverlening werken samen om zo vroeg mogelijk te reageren op signalen van huurbetalingsachterstanden, zodat deze niet zodanig oplopen dat het leidt tot een uithuiszetting. Deze aanpak is succesvol gebleken. Daarmee wordt veel leed en financiële schade voorkomen.

Vangnet en ongevraagde hulp aan de persoon en diens directe omgeving

Als het gaat om bemoeizorg is er in Woudenberg samenwerking en afstemming in de toeleiding naar zorg en ondersteuning met het Leger des Heils en Kwintes.

Gecoördineerd vanuit Stichting Welzijn Ouderen Woudenberg, bezoeken speciaal opgeleide vrijwilligers ouderen om hen te informeren over de mogelijkheden op het gebied van wonen, welzijn en zorg. Bij signalen rondom eenzaamheid kijkt een sociaal werker van SWO met deze persoon naar diens behoeften en mogelijkheden.

Veilige woon-en leefomgeving

Psychische problematiek en verward gedrag kunnen leiden tot (ernstige) overlast en soms zelfs tot onveiligheid. In de aanpak hiervan zijn in Woudenberg diverse partijen actief. Zo kan Coöperatie De Kleine Schans er op af en in samenspraak met Vallei Wonen komen tot een passende aanpak. Vallei wonen heeft een woonconsulent in dienst ter bevordering van de leefbaarheid. Buurtmiddeling kan worden ingezet bij conflicten en onbegrip tussen burens. Gemeentelijke handhavers kunnen in algemene zin toezien op de openbare ruimte. Bij veel problemen in wijk of buurt, speelt de wijkagent een cruciale rol in het herstellen van wooncomfort en veiligheid. Uiteraard is de politie aan zet in het aanpakken van forse overlast en onveiligheid, ongeacht of deze wordt veroorzaakt door verward of gepland gedrag. Dit soort casussen worden besproken in het overleg lokaal persoonsgerichte aanpak. De regierol ligt hierbij de gemeente. Waar nodig worden zwaardere danwel complexe casussen doorgeleid naar het Veiligheidshuis. Bij zwaardere en complexe cases, waar er sprake is van crimineel en bedreigend gedrag, wordt een plan van aanpak opgesteld in het Veiligheidshuis, waar wordt samengewerkt met partners als politie, OM, reclassering, verslavingszorg of forensische zorg. In geval van huiselijke onveiligheid, huiselijk geweld of kindermishandeling is Veilig Thuis de organisatie die de benodigde zorg inzet of laat inzetten.

<u>Wat gaan we doen?</u>	Trekker/Actoren	Stand van zaken
Passende woonvormen (wonen met verschillende maten van ondersteuning, time-out plekken, effectievere opvang, voldoende gewenste woonvormen ambulante en intramuraal)	Gemeente/ Vallei Wonen/ Zorgaanbieders /RISB	Thema regionale strategische agenda en geborgd in werkgroep spreiding voorzieningen en uitstroom opvang en bescherming. Uitkomsten uit deze bespreking en rapport wonen met zorg vormt basis voor ontwikkeling van passende woonvormen lokaal. RISB werkt met aanbieders aan OMNV regionaal.

Bouwsteen 3: Vroegtijdige signalering

De bouwsteen vroegtijdige signalering stelt het belang van vroegtijdig herkennen van signalen en de opvolging van de signalen goed te organiseren in een netwerk in de wijk. Dat betekent een netwerk dat 24 uur per dag bereikbaar is voor het ontvangen van en acteren op signalen.

De diversiteit van de groep personen met verward gedrag en het ervaren van problemen op meerdere leefgebieden betekent ook dat verschillende mensen signalen op kunnen vangen. Van belang is dat deze signalen bij elkaar komen. Dit kunnen signalen zijn van de persoon zelf, van zijn directe omgeving, maar ook uit de buurt of van professionals. Samengevoegd kunnen problemen vroegtijdig (h)erkend worden en kan er direct doorgepakt worden.

Wat doen we al?

Lokale infrastructuur

Ook bij deze bouwsteen komt het aan op een goede gemeentelijke inbedding en de samenwerking met hulp- en (GGZ-)zorgverleners. Handhavers, (wijk-) agenten, huisartsen maar ook docenten, kerken, bureaus of mantelzorgers, velen zien de eerste signalen van verward gedrag. Belangrijk is dat zorgwekkende signalen ook worden doorgegeven, opgevangen en verwerkt. Zoals aangegeven in de voorgaande bouwstenen is er in Woudenberg een lokale infrastructuur beschikbaar voor de toegang tot zorg en de afstemming daarin. De huidige infrastructuur is geschikt om signalen op de juiste plek onder de aandacht te brengen, waarna de juiste professional er mee aan de slag kan.

Sociale Team van Coöperatie de Kleine Schans en FACT-teams

Het Sociaal team in Woudenberg is beschikbaar voor kleine zorgvragen tot multiprobleem voor 0-100 jaar. Naast het Sociaal Team zijn de GGZ en verslavingszorg-instellingen in de wijken actief met zogenaamde FACT-teams. Deze zijn multidisciplinair en omvatten verschillende professionals om GGZ cliënten te kunnen voorzien van de juiste behandeling en begeleiding. Een goed samenspel tussen het Sociaal Team Sociale en medewerkers uit FACT-Teams is noodzakelijk om op maat te ondersteunen en om hulpverlening makkelijk op- of af te schalen.

Specifieke aandacht voor jong volwassenen en risicojeugd

In de GGZ wordt aandacht gevraagd voor de signalen van jongvolwassenen omdat een psychiatrische stoornis zich meestal ontwikkelt in de leeftijd tussen de 15 en 25 jaar. Woudenberg heeft voorzieningen die hier deskundige aandacht aan besteden. Zoals Leerplicht, RMC medewerkers en de Jongerencoaches. Zij handhaven niet alleen de wet maar kijken vooral ook wat er voor die jongere nodig is om de draad weer op te pakken. Binnen het casusoverleg actieteam Jeugd worden de jeugdgroepen en individuele jongeren besproken. Als er sprake is van een strafrechtelijke component, dan wordt de casus overgeheveld naar het overleg PGA.

Specifieke aandacht voor kwetsbare ouderen

De groeiende groep ouderen met dementie is kwetsbaar en vormt daarmee ook een specifieke aandachtsgroep. Zij blijven langer dan voorheen thuis wonen met extra ondersteuning en begeleiding. Ontwikkelingen op dit gebied zijn: beeldbellen, domotica en pilot Anna. Ook heeft Woudenberg een voorziening dagactiviteiten voor mensen met dementie, de buurthuiskamer via de Moriahoeve.

Specifieke aandacht voor forensische zorg

Forensische zorg is geestelijke gezondheidszorg, verslavingszorg en verstandelijk gehandicaptenzorg dat onderdeel is van een (voorwaardelijke) straf of maatregel. Forensische zorg wordt meestal door de rechter opgelegd als onderdeel van een straf en/of maatregel aan iemand met een psychisch/psychiatrische stoornis of verstandelijke beperking die een strafbaar feit heeft gepleegd. Forensische zorg beweegt zich op het snijvlak van twee werelden. Die van het strafrecht en die van de zorg.

<u>Wat gaan we doen?</u>	Trekker/ Actoren	Stand van zaken
Afspraken maken met Vallei Wonen, zorgpartners en andere ketenpartners over hoe om te gaan met signalen en het delen van privacygevoelige informatie zoals - Informatie-uitwisseling - Regie op casus - Mogelijkheid drang en dwang.	Coöperatie de Kleine Schans, Gemeente, Vallei Wonen, Politie, Zorgpartners/ Thuiszorg, etc.	Vallei Wonen en CDKS weten elkaar heel goed te vinden en maken afspraken op casusniveau. Aandachtspunt is gegevens uitwisseling tussen de partijen. Indien van toepassing wordt de PGA toegepast en dit wel de mogelijkheid tot gegevens uitwisseling.
<u>Regionaal</u> Ontwikkeling van een APP door GGZ Centraal voor inzet van Mental Health First Aid app.	Inzet op bekendmaking en mogelijkheden via GGZ, CDKS en gemeente.	Niet bekend.
Realiseren van een gezamenlijk meldpunt voor niet acute meldingen met 24 uren bereikbaarheid, opvolging binnen kantoor tijden lokaal te organiseren en buiten kantoor tijden met aanbieders begeleiding.	Gemeente Amersfoort//GGD	Offerte van GGD wordt eind aug verwacht en vraagt snelle besluitvorming om per 1-10 operationeel te kunnen zijn
Opvolging van de niet acute meldingen lokaal inrichten, waarbij er ook aandacht is voor privacywetgeving.	Gemeente/CDKS	

Bouwsteen 4: Melding

De meldkamer kan herkennen dat er méér aan de hand is, waardoor de juiste professional tijdig ingeschakeld wordt. De meeste acute meldingen zoals overlast, gevaar voor zichzelf of anderen of strafbare feiten, komen binnen bij de meldkamer. Wanneer actie ondernomen moet worden door een zorginstelling, gaat (waar nodig) de politie mee ter ondersteuning van de professional. Als er geen sprake is van een strafbare feit, heeft de politie niet de leiding

Wat doen we al?

Meldkamer en meldpunten

Op de meldkamer 112 komen meldingen binnen voor de ambulance, politie en brandweer. Wanneer er wordt gebeld voor iemand die verward gedrag vertoont, wordt deze melding automatisch doorgeschakeld naar de politie. De politie schaaft zulke meldingen onder een zogenaamde E33-code. Dit is een containerbegrip voor meldingen vanwege 'overlast door een verward/gestoord persoon'. De registratie vindt plaats door een politieagent, nadat er zich een incident heeft voorgedaan. Het is van belang om te weten dat onder deze code niet alleen wordt gebruikt voor personen met verward gedrag als gevolg van (chronische) GGZ-problematiek, maar bijvoorbeeld ook voor huiselijk ruzies indien iemand zich 'gestoord' gedraagt. Er valt, met andere woorden, niet direct aan af te leiden welke meldingen er daadwerkelijk voor de doelgroep 'personen met verward gedrag' zijn binnengekomen.

Adviespunt

Afgezien van crisismeldingen, is er behoefte aan een adviespunt waar zowel cliënten als naastbetrokken terecht kunnen met vragen. Deze behoefte is meer preventief van aard. Zo geven cliënten aan dat zij gebaat zijn bij een telefoonnummer dat zij kunnen raadplegen wanneer het even tegenzit. Daarvoor bestaat al het landelijk telefoonnummer (en chat en email) van Sensoor. De vrijwilligersorganisatie Sensoor biedt 24 uur per dag, 7 dagen per week een luisterend oor ingeval van psychische nood of zorgen. Nadeel van Sensoor is echter dat er geen koppeling is met de lokale of regionale infrastructuur. Verder geven cliënten aan soms 113 te bellen (de zelfmoordpreventielijn).

<u>Wat gaan we doen?</u>	Trekker/ Actoren	Stand van zaken
<u>Acute meldingen</u> Deze worden opgepakt volgens reguliere aanpak. Voor deze situaties is er 24/7 een beoordelingslocatie beschikbaar. De opvolging na beoordeling vraagt nog wel verbetering evenals time- out plekken.	Politie/ inwoners/ Vallei Wonen/ zorgaanbieders/ Crisisdienst/Meander Symfora	Op regionaal niveau opgepakt via inkoop/aanbesteding 2019 ev. crisiszorg.

Bouwsteen 5: beoordeling en risicotaxatie

Mensen met verward gedrag kunnen 24/7 beoordeeld en opgevangen worden. Eenduidige, multidisciplinaire beoordeling en risicotaxatie van mensen die verward gedrag vertonen.

Wat doen we al?

GGZ crisisdienst

Voor acute situaties waar de GGZ crisisdienst ingeschakeld wordt is het proces ingericht. Voor beoordeling bestaat een 24/7 beoordelingslocatie in het Meander ziekenhuis. Situaties waarin mensen die verward zijn in crisissituaties op het politiebureau moeten wachten op een beoordeling, ook als zij niets strafbaars hebben gedaan, zijn daarmee in principe verleden tijd.

Schakelpunt verward en gevaarlijk

De Taskforce PGA heeft € 100.000 subsidie gekregen voor een pilot "Schakelpunt voor personen met verward gedrag en gevaarsrisico Midden-Nederland". Dit Schakelpunt draagt bij aan een sluitende aanpak in het complexe netwerk van (medische) zorg, straf, hulp en ondersteuning. De pilot gaat 20 maanden duren met ingang van juni 2018.

Continuïteit van passende, tijdige zorg en het voorkomen en beperken van overlast en gevaar staan centraal. Het Schakelpunt ondersteunt primair de professionals van partners met expertise bij vragen of situaties met niet-sluitende ketens en gevaarsrisico van een persoon. Het Schakelpunt adviseert, escaleert, signaleert en verbindt. Het Schakelpunt schakelt goed met Veiligheidshuizen, ZSM, meldpunten acuut en niet-acuut en alle relevante partners.

De belangrijkste functies van het Schakelpunt zijn:

1. Bemiddelen en coördineren bij de meest passende plaatsing en financiering;
2. Bevorderen van warme overdrachten tussen GGZ c.q. strafrechtelijke instellingen en ambulante zorg/ gemeentelijk sociaal domein en v.v.;
3. Expertise leveren en escaleren bij onmogelijkheden bij plaatsing en overdrachten.

Bouwsteen 6: Toeleiding

Er kan passende zorg, begeleiding of ondersteuning geboden worden voor personen met verward gedrag. Toeleiding naar zorg, begeleiding of ondersteuning gebeurt vanuit een passende, persoonsgerichte aanpak. In geval van strafbare feiten is nadrukkelijk aandacht voor een goede combinatie van straf en/of zorgtraject. Een juiste afstemming tussen uitwisseling van informatie uit het strafrechtelijk en zorgkader is essentieel.

Wat doen we al?

Informatie over en toegang tot zorg

Voor inwoners is laagdrempelig informatie beschikbaar over beschikbare hulp of zorg via de website van Coöperatie De Kleine Schans. Daarnaast is de coöperatie fysiek te bereiken in Loket de Kleine Schans op werkdagen. De coöperatie vormt de toegang tot zorg en ondersteuning op grond van de Jeugdwet, Wmo, Participatiewet en leerplichtwet. Ook eerste lijnszorg zoals huisartsen kunnen verwijzen naar gespecialiseerde GGZ zorg. Afhankelijk van de behoefte is er ambulante zorg mogelijk door bijvoorbeeld FACTteams, tijdelijke opnames, crisisopvang en logeer opvang maar ook schuldhelpverlening of voorzieningen werk en inkomen. De zorg is er op gericht dat personen zo veel als mogelijk in hun eigen woonomgeving blijven en daar herstellen.

Intramurale behandeling blijft wel mogelijk, maar wordt wel afgebouwd qua omvang en duur. Voor doelgroepen die dat nodig hebben is er beschermd wonen en maatschappelijke opvang beschikbaar.

Actuele beschikbaarheid zorg en ondersteuningsvoorzieningen

In het kader van het project "Spreiding van voorzieningen" (uitwerking beleidskader Opvang en Bescherming) wordt een onderzoek uitgevoerd door Companen. Companen brengt onder andere het aantal beschikbare opvang- en crisislekken in beeld voor de regio. Met ingang van 1 januari 2019 zal een centrale toegang voor de regio Amersfoort de toegangspoort vormen voor een plek in Beschermd Wonen of de maatschappelijke opvang in samenspraak met het Sociaal Team van Coöperatie De Kleine Schans. De centrale toegang krijgt tevens de taak om beter de instroom, uitstroom en doorstroom binnen de betreffende voorzieningen te realiseren en monitoren.

Lokaal persoonsgerichte aanpak (PGA)

Sinds 2016 is de lokaal persoonsgerichte aanpak geïmplementeerd in de gemeente Woudenberg. Het doel van de aanpak is het verminderen van ernstige overlast en criminaliteit door inwoners van Woudenberg. Het bieden van zorg en ondersteuning aan inwoners die overlast veroorzaken of criminaliteit plegen kan hiervan onderdeel uitmaken. Juist waar deze inwoners niet zelf met een hulpvraag komen, of zelfs zorg mijden.

De PGA kan worden ingezet als:

- een partner op basis van herhaalde contacten en interventies meent dat het voortzetten van interventies uitsluitend vanuit zijn eigen keten niet volstaat, én;
- het gedrag of de vermoedelijk aanwezige meervoudige problematiek een integrale aanpak vanuit twee of meer ketens noodzakelijk maakt, én
- een geregisseerde integrale aanpak nodig is omdat, blijkens minimaal twee politieregistraties in de afgelopen twaalf maanden, het gedrag van de inwoner de openbare orde verstoort en/of een bedreiging is of kan zijn voor de veiligheid van de inwoner zelf of voor die van anderen;
- terwijl deze inwoner nog niet, of niet meer in aanmerking komt voor een persoonsgerichte aanpak van het Veiligheidshuis.

Opvallend is dat steeds meer personen met verward gedrag worden besproken in het lokale PGA.

Veiligheidshuis regio Utrecht (VHRU)

Het Veiligheidshuis regio Utrecht is een netwerksamenwerkingsverband die partners uit de strafrechtketen, de zorgketen, gemeentelijke partners en bestuur verbinden in de aanpak van complexe problematiek. Het doel van de samenwerking is het terugdringen van (ernstige) overlast, huiselijk geweld en criminaliteit.

Voor de gemeente Woudenberg huren wij uren in bij de gemeente Amersfoort voor deelname aan het Veiligheidshuis namens de gemeente Woudenberg. Zij voeren eveneens de wettelijke taak uit nazorg ex-gedetineerden, waarin de gemeente verantwoordelijk is voor verzorgen van een ID-bewijs, huisvesting, inkomen/werk/schulden en zorg.

<u>Wat gaan we doen?</u>	Trekker/ Actoren	Stand van zaken
Samenwerking met FACT verbeteren	In eerste instantie gemeente Amersfoort	Gemeente Amersfoort heeft subsidie aangevraagd bij Zonmw voor de uitvoering van een pilot om bemoeizorg te verbeteren. Pilot wordt uitgevoerd in Amersfoort, resultaten zijn beschikbaar en toepasbaar voor regio.
Lokale afspraken met de GGZ	Coöperatie De Kleine Schans	Overleg met ggz centraal gehad. We gaan FACT uitnodigen voor een casus overleg met het voorstel dit regelmatig (jaarlijks) te doen.

		GGZ bespreekt dat het beoordelen van een RM/ het afronden ervan in overleg moet gebeuren met de personen uit het netwerk; partner maar ook burens en wijkteam. Zodat de RM er niet te vroeg af gaat. Liever thuis met RM zodat op tijd ingrijpen mogelijk wordt bij een volgende episode (nu moet weer gewacht worden op onveiligheid). In het signaleringsplan moet worden opgenomen wanneer het gesprek over de RM gevoerd wordt, zodat alle betrokkenen hun visie kunnen geven. (voorkomen wordt dan dat alleen het klinisch perspectief geldt, waardoor we elke keer weer terug bij af zijn).
--	--	--

Bouwsteen 7: Passend vervoer

De huidige situatie is dat op diverse momenten er vervoer nodig is van een persoon met verward gedrag:

- vervoer vanaf de locatie waar de problematiek is gesignaleerd naar de politie(ce)l beoordelingslocatie of zorgaanbieder;
- vervoer van de politie(ce)l naar de beoordelingslocatie of zorgaanbieder;
- vervoer van de politie(ce)l, beoordelingslocatie of zorgaanbieder naar huis.

Passend vervoer betekent altijd gedifferentieerd, vaak prikkelarm, vervoer, passend bij de problematiek van de betreffende persoon. Voor acuut verwarde personen die geen strafbaar feit hebben gepleegd, is vervoer door politie niet geschikt. Het is onnodig stigmatiserend, heeft geen juridische basis en is niet in het belang van de persoon.

De politie draagt uit dat zij per 1 januari 2019 stopt met vervoer waar dit niet passend is. Door het landelijk schakelteam wordt nagegaan wat nodig is om na afloop van de verschillende landelijke pilots ook voortgang te borgen. Het gaan onder andere over helderheid over wie verantwoordelijk is voor financiering en bekostiging, en benodigde aanpassingen in regelgeving rond ambulancevervoer en taken van de RAVU.

Wat is er al?

In de regio Amersfoort is diverse keren overlegd tussen de direct betrokken partijen politie, RAVU, GGZ Centraal, Zorgverzekeraar Zilveren Kruis, Symfora Meander (crisisdienst en beoordelingslocatie) en de gemeente. GGZ Centraal heeft een subsidieaanvraag gedaan bij ZonMW voor het organiseren van een pilot vervoer in hun hele werkgebied (Eemland, Gooi & Vecht en Flevoland en Veluwe-Vallei) gebaseerd op de inrichting van een pilot in Utrecht waar goede ervaringen mee zijn.

<u>Wat gaan we doen?</u>	Trekker/ Actoren	Gereed
(Boven)Regionaal inzicht krijgen wat structureel nodig is om het vervoer te organiseren	Amersfoort en Utrecht RAVU Zorgverzekeraars	Oktober 2018 wordt gestart met pilot op basis van subsidie ZonMW

Bouwsteen 8: Passende ondersteuning zorg en straf

De persoon met verward gedrag krijgt passende zorg aangeboden, aansluitend bij zijn persoonlijke situatie. Maatwerk voor de unieke persoon die ondersteuning of zorg nodig heeft, waarbij ook rekening gehouden wordt met de achtergrond van mensen, zoals etniciteit.

Er is een kwalitatief goed, kwantitatief voldoende en flexibele infrastructuur van passende ondersteuning en zorg. Ambulante zorg en ondersteuning is goed geregeld om te waarborgen dat mensen in hun eigen omgeving een gezond, veilig en sociaal leven kunnen leiden.

In de directe omgeving zijn laagdrempelige voorzieningen aanwezig om er even tijdelijk 'tussenuit' te kunnen en laagdrempelige voorzieningen voor nachtopvang. Er zijn voldoende voorzieningen voor (crisis) zorg in instellingen, vormen van beschermd of begeleid wonen en voldoende passende en betaalbare woningen voor zelfstandig wonen. Er is aandacht voor de in-, door- en uitstroom in de gehele keten.

Wat doen we al?

Financiering (crisis)opvang

De diverse vormen van opvang worden gefinancierd vanuit verschillende wetgevingskaders.

De Wet Maatschappelijk Ondersteuning (Wmo) is een wet in het kader van zorg en ondersteuning. Deze wet wordt uitgevoerd door gemeenten in Nederland en heeft als doel om burgers zo goed mogelijk in staat te stellen om deel te nemen aan de samenleving. De Wmo is vooral bedoeld voor burgers die daarmee problemen ondervinden, zoals ouderen en mensen met een beperking. Gemeenten zijn volgens de Wmo verplicht om deze groepen te compenseren door het aanbieden van voorzieningen en ondersteuning. De gemeenten zijn vanuit de WMO verantwoordelijke voor de crisisopvang (maatschappelijke opvang).

In de Zorgverzekeringswet (Zvw) is geregeld dat iedereen die in Nederland woont en/of loonbelasting betaalt, verplicht een basisverzekering moet afsluiten. De Zvw is verantwoordelijk voor de crisisopname GGZ, waarbij behandeling centraal staat.

De Wet langdurige zorg (Wlz) is bedoeld voor mensen die voortdurend (intensieve) zorg nodig hebben in de nabije omgeving. Denk daarbij aan chronisch zieken, kwetsbare ouderen en mensen met een ernstige lichamelijke beperking of aandoening. Alles wat de cliënt nodig heeft wordt vanuit de Wlz geregeld, namelijk: verblijf in een zorginstelling (thuis wonen is ook mogelijk), begeleiding, verpleging en verzorging, geneeskundige zorg en behandeling in verband met de ziekte, beperking of stoornis en vervoer naar de plaats waar de begeleiding, behandeling en verzorging plaatsvindt. Een cliënt met GGZ-problematiek treedt na drie jaar in de Zvw toe tot de Wlz. Tot op heden zijn GGZ-cliënten uitgesloten van directe toetreding tot de Wlz. Met het ministerie wordt intensief overlegd over aanpassing van dit wetgevingskader. Uitsluitel over aanpassingen is in 2018 te verwachten (bron: brief staatssecretaris Blokhuis, december 2017).

Sinds 1 januari 2015 zijn gemeenten verantwoordelijk voor de jeugdhulp. De nieuwe organisatie van de jeugdhulp is vastgelegd in de Jeugdwet. In de Jeugdwet is de verantwoordelijkheid van de gemeenten uitgebreid met de provinciale (geïndiceerde) jeugdzorg, de gesloten jeugdzorg, geestelijke gezondheidszorg voor kinderen en jongeren (jeugd-ggz), zorg voor jeugd met een lichte verstandelijke beperking (jeugd-lvb), ggz in het kader van het jeugdstrafrecht (forensische zorg), jeugdbescherming en jeugdreclassering.

Straf

Een persoon kan zich in een crisis bevinden én een strafbaar feit begaan. De vervolgstappen beperken zich niet tot een beoordeling en interventie van zorg. Er wordt dan namelijk aanvullend -in combinatie met zorg- een strafrechtelijk traject opgestart. In de regio zijn alle gemeentes aangesloten bij het Veiligheidshuis (zie ook bouwsteen 6).

In BewaringStelling (IBS)

Een IBS is alleen mogelijk in een noodsituatie: als mensen vinden dat iemand gevaarlijk is voor zichzelf of voor anderen. Dat komt door "een stoornis van de geestelijke vermogens", zoals de wet het omschrijft. Een IBS is een spoedmaatregel. Het gevaar is zo onmiddellijk dreigend dat de procedure voor een rechterlijke machtiging (zie hieronder) niet afgewacht kan worden.

De burgemeester beslist of iemand een IBS krijgt. Hij bekijkt daarvoor de geneeskundige verklaring die een arts heeft opgesteld over de cliënt. Als de burgemeester een gedwongen opname noodzakelijk vindt, wordt de cliënt binnen 24 uur opgenomen in een instelling (een instelling met bopz-aanmerking). De rechter beoordeelt vervolgens of de cliënt langere tijd in de instelling moet blijven.

Rechterlijke Machtiging (RM)

Een RM is een beslissing van de rechter dat een cliënt gedwongen opgenomen moet worden of blijven. Er zijn verschillende soorten rechterlijke machtigingen, maar de term wordt meestal gebruikt voor de 'voorlopige machtiging (VM)' en voor de 'machtiging tot voortgezet verblijf (MVV)'. De officier van justitie kan een rechterlijke machtiging (RM)-procedure op verzoek van een arts of directbetrokkene starten. Daarbij is altijd een geneeskundige verklaring nodig van een arts. De officier van justitie maakt een eigen afweging of hij wel of geen procedure start en het verzoek doorstuurt naar de rechter. De rechter beslist over de rechterlijke machtiging.

Nadat de rechter heeft besloten dat iemand een rechterlijke machtiging krijgt, moet die cliënt binnen twee weken opgenomen zijn in een instelling met een Bopz-aanmerking. De cliënt kan aan zijn behandelaar vragen om de rechterlijke machtiging op te heffen. Als de behandelaar dat niet wil, kan de cliënt de geneesheer-directeur of de officier van justitie aanschrijven. Een laatste stap is cassatie. De cliënt kan niet zelf bepalen wanneer hij uit de instelling verstrekt.

Nieuwe wetgeving Wvvggz (Wet verplichte GGZ):

De Wet Verplichte geestelijke gezondheidszorg (Wvvggz) gaat op 1 januari 2020 in. Deze wet regelt de rechten van mensen die te maken hebben verplichte zorg in de GGZ. Een belangrijk verschil is dat verplichte zorg straks ook buiten een instelling opgelegd kan worden.

De wet bepaalt dat de cliënt voldoende invloed moet hebben tijdens de hele periode van verplichte zorg. Hulpverleners moeten regelmatig met de cliënt overleggen en de zorg samen evalueren. De cliënt heeft het recht om aan te geven welke zorg en behandeling zijn voorkeur heeft. Hulpverleners moeten hier zo veel mogelijk aan voldoen, tenzij de wensen van de cliënt in strijd zijn met goed hulpverlenerschap. Ook krijgen cliënten recht op uitleg in begrijpelijke taal. Zo nodig is een tolk beschikbaar op de hoorzitting. Tijdens de verplichte zorg moet er steeds aandacht zijn voor de maatschappelijke participatie van de cliënt. Hij moet dus mee kunnen blijven doen in de maatschappij of alvast voorbereid worden om na de behandeling weer een maatschappelijk leven op te bouwen.

Familieleden en andere directbetrokkenen kunnen straks meer betrokken worden bij de beslissing of verplichte zorg nodig is. Familievertrouwenspersonen zullen advies en bijstand geven aan familieleden en andere directbetrokkenen van vrijwillig en verplicht opgenomen cliënten.

De nieuwe wet is wel gericht op het voorkomen van verplichte zorg en het kiezen voor minder dwang. De schadelijke effecten van verplichte zorg op de langere termijn zullen meer aandacht krijgen. Onder de huidige wet (Bopz) is gedwongen zorg alleen mogelijk in een psychiatrisch ziekenhuis met Bopz-aanmerking. In de Wvvggz wordt aangegeven dat verplichte zorg meer op maat gegeven moet kunnen worden. Bijvoorbeeld door iemand buiten een instelling verplichte begeleiding te geven, aan huis of in een polikliniek.

Veiligheidshuis regio Utrecht

Woudenberg valt onder het Veiligheidshuis regio Utrecht. Dit is een samenwerkingsverband van gemeenten, justitie, politie en zorgorganisaties. Zie uitleg in bouwsteen 6.

Wat gaan we doen?	Trekker/ Actoren	Gereed
De PGA aanpak is een combinatie van strafrecht en maatwerkondersteuning	Gemeente/ CDKS, Vallei Wonen, politie en 200 andere actoren	Gereed sinds 2016
Lokaal/ regionaal in kaart brengen of er voldoende time- out bedden beschikbaar zijn in de regio	RISB / Gemeente/Vallei Wonen	Inkoop 2019
Lokaal inzet zetten op meer woningen voor de EPA doelgroep/ Beschermd wonen	Gemeente/Vallei Wonen	
Bij passende ondersteuning voor betrokkenen willen we een thema avond inrichten in het cultuurhuis. Wellicht kan een ex-patiënt iets vertellen en kunnen we dan ook veel aandacht hebben voor de wetgeving. Zodat helder is welke (on)mogelijkheden er zijn. mensen verliezen dan wellicht minder vertrouwen in de hulpverleners.	Gemeente/CDKS	
Ook willen we dat burgers eerder gaan melden. Nu wordt de politie gebeld als het echt mis gaat, vaak zijn er daarvoor al signalen. Om dit goed te kunnen; eerst meldpunt goed inrichten, met plan van aanpak voor de meldingen.	Gemeente/CDKS	

Bouwsteen 9: informatievoorziening

Bij alle bouwstenen speelt informatievoorziening en het delen van informatie een belangrijke rol. Het beschikken over de juiste informatie op het juiste moment, is van belang voor het tijdig signalen van problemen, het toeleiden van een persoon naar passende zorg of het vorderen van een passende straf. Belangrijk hierbij zijn ook de terugkoppeling en warme overdracht. Bijvoorbeeld van veiligheid naar zorg of van het op-/afschalen van zorg.

Wat doen we al?

Privacyprotocol

Er is een privacyprotocol opgesteld voor coöperatie De Kleine Schans dat van toepassing is voor het delen van informatie binnen de coöperatie en met derden. Ook binnen de terugkoppeling van de politie en GGZ zijn hierover afspraken gemaakt en zijn afspraken vastgelegd in toetredingsverklaringen. Bij de multidisciplinaire overleggen wordt een regievoerder benoemd, waarbij wordt gezorgd voor een goede afstemming met de cliënt, diens netwerk en de zorg- en hulpverlening.

<u>Wat gaan we doen?</u>	Trekker/ Actoren	Gereed okt 2018
Keten overschrijdende afspraken maken die een handelingskader bieden voor alle professionals voor het delen van informatie (wat kan, mag, moet, door wie en hoe binnen de kaders van privacy en medisch beroepsgeheim)	Gemeente Woudenberg, CDKS en regionale en lokale zorgaanbieders.	Gereed juni 2019

Conclusies omtrent de sluitende aanpak voor personen met verward gedrag

Op het gebied van personen met verward gedrag wordt binnen de beleidsterreinen van (geestelijke gezondheids-) zorg, welzijn en veiligheid reeds veel ingezet.

De komende periode wordt er extra geïnvesteerd in een goede samenwerking tussen Coöperatie De Kleine Schans, GGZ-instellingen en andere (zorg)partijen door persoonsgerichte veiligheids- en signaleringsplannen op te stellen. Daarnaast wordt door Coöperatie De Kleine Schans ingezet op de opvolging van meldingen van personen met verward gedrag, vergroten van de meldingsbereid onder inwoners en het organiseren van een themabijeenkomst waarbij het bieden van handelingsperspectief centraal staat.

Op regionaal niveau wordt het vervoer georganiseerd, een 24-uurs meldpunt ingericht en beleid rondom passende woonvormen opgesteld.

Medio 2019 wordt de aanpak geëvalueerd en waarnodig bijgesteld.